

УДК 378.22:78]:37.091.3

DOI 10.31654/2663-4902-2025-PP-2-61-69

Глазунова І. К.

кандидат педагогічних наук, професор,
професор кафедри фортепіанного виконавства
та педагогіки мистецтва факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського,
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
sign2009@ukr.net
orcid.org/0000-000238527057

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРАНТІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю вдосконалення підготовки майбутніх магістрів музичного мистецтва до ефективної роботи з учнями. Оновлення наукових підходів до підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва в сучасних умовах застосування змішаної форми навчання, складної соціально-психологічної ситуації, створеної воєнним станом у країні, набуває особливого значення. В статті розкрито роль особистісно-персоналізованого, аксіологічно-рефлексивного, акмеологічно-компетентнісного та інформаційно-технологічного підходів як важливих методологічних засад ефективної сучасної підготовки студентів магістратури ЗВО музично-педагогічного профілю. Реалізація особистісно-персоналізованого підходу передбачає: виявлення особистісних ресурсів магістранта, діагностування його рис, характеристик, рівня професійної компетентності; раціональне застосування викладачем механізмів мотивації; формування у магістрантів рефлексивних умінь, складання індивідуальної програми діяльності магістранта з самоорганізації; долучення викладача до цінностей, потреб, проблем кожного студента тощо. Зазначено важливість аксіологічно-рефлексивного підходу до продуктивної діяльності з учнями на засадах органічної системи ціннісних орієнтацій. З'ясовано роль акмеологічно-компетентнісного підходу в оволодінні магістрантами акме-спрямованими стратегіями творчої самореалізації у процесі досягнення вершин професіоналізму. Розглянуто інформаційно-технологічний підхід як необхідний в сучасних умовах інформатизації всієї системи освіти.

***Ключові слова:** магістрант музичного мистецтва, особистісно-персоналізований, аксіологічно-рефлексивний, акмеологічно-компетентнісний, інформаційно-технологічний підходи, сучасна мистецька підготовка, змішана форма навчання, цифрові технології.*

Постановка проблеми. Розвиток вищої освіти України, введення нових освітніх стандартів, посилення зв'язків педагогіки з різними науками, карантинні міри та запровадження воєнного стану в нашій державі вимагають формування нових підходів до освітнього процесу, розробці принципово нових критеріїв якості навчання. Проблеми підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, удосконалення процесу підготовки магістрантів у галузі мистецтва знаходяться в центрі уваги науковців і педагогів-практиків.

Актуальності сьогодні набуває концепція оволодіння студентами інструментальними знаннями, уміннями та навичками, суть якої полягає в інтегруванні різних завдань професійної підготовки магістранта з тим, щоб він завжди був готовий до вирішення будь-яких задач своєї майбутньої професійної діяльності, удосконалюючи власний творчий потенціал, розширюючи перелік набутих фахових компетентностей.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вивчення та аналіз загально педагогічних підходів у галузі освіти і науки досліджується у працях українських науковців: (В. Бондар, І. Бех, Н. Бібік, І. Зязюн, В. Кремень, В. Кузь, В. Луговий, Н. Ничкало та ін.) і зарубіжних дослідників: (Р. Бозієв, С. Іванова, Т. Буторина, Е. Дніпров, О. Кошелева, Р. Шакіров та ін.). Спираючись на дослідження А. Козир, Г. Падалки, О. Рудницької, С. Сисоєвої, О. Єременко, О. Щолокової та ін. [5; 7; 9; 10; 3], які досліджували наукові підходи у галузі мистецької освіти, ми з'ясували необхідність дослідження реалізації впливу основних наукових підходів на навчальний процес підготовки магістрантів музичного мистецтва в сучасних умовах, так, як ще недостатньо вивчено питання впливу наукових підходів на організацію та якість навчального процесу в магістратурах ЗВО музично-педагогічного напрямку.

Важливість зазначеної теми обумовлена потребою забезпечення формування музично-виконавської, методико-педагогічної, дослідницької компетентностями магістрантів музичного мистецтва, консолідаційне поєднання яких визначає підготовленість майбутніх фахівців до професійної діяльності.

Вимога практичної діяльності щодо підготовки фахівця нової формації, з таким рівнем загальнокультурної і професійної компетентності, які б відповідали рівню розвитку сучасного знання, слугували засобом творчого і самостійного розв'язання професійних проблем в різних галузях діяльності і містили педагогічний потенціал всебічного розвитку і саморозвитку особистості – актуальна задача, яка має вирішуватись у процесі підготовки фахівців вищого рівня, у магістратурах ЗВО музично-педагогічного напрямку.

Мета статті – розкрити сутність основних педагогічних підходів (особистісно-персоналізований, аксіологічно-рефлексивний, акмеологічно-компетентнісний, інформаційно-технологічний) і показати їх вплив на процес підготовки магістрантів музичного мистецтва в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу. Для вирішення цього завдання необхідно визначитися з науковими підходами до процесу підготовки магістрантів музичного мистецтва. Існує велика кількість наукових підходів, які представляють різні напрямки досліджень і відображають специфіку конкретної науково-дослідної діяльності в галузі педагогіки. Підхід у педагогіці – це визначення головних компонентів в освітньому процесі, вирішення яких дозволить досягати оптимальних результатів у навчанні, вихованні та розвитку суб'єктів учіння та концентрація науково-педагогічних зусиль для їх реалізації [2].

Теорії і практиці впровадження технологічних підходів до освіти приділяють увагу як зарубіжні (В. Беспалько, М. Кларін, І. Лернер, В. Монахов, Г. Селевко та ін.), так і вітчизняні дослідники (В. Бондар, С. Бондар, С. Гончаренко, Д. Дегтярьов, О. Максимов, А. Нісімчук, О. Пехота, О. Савченко, Г. Сизоненко, П. Сікорський, С. Сисоєва та ін.). У галузі мистецької освіти – це праці А. Душного, А. Козир, Л. Масол, Г. Падалки, В. Роменець, О. Рудницької, О. Єременко, С. Сисоєвої та ін. [1; 5; 6; 7; 8; 9; 10].

На нашу думку, в умовах сьогодення, при застосуванні змішаної форми навчання набуває актуальності **особистісно-персоналізований підхід**. Даний підхід, спираючись на вихідні теоретичні положення про особистість, передбачає не тільки особистісну орієнтацію педагогічної діяльності, але й зміну філософії «впливу» на філософію «співробітництва», «взаємодії». Головним засобом самоутвердження особистості даний підхід визначає внутрішнє самовдосконалення студента; акцентує увагу на необхідності реалізації потреби людини здобути представленість у життєдіяльності інших, проявитися в суспільному житті, виступати в ньому як особистість. Мається на увазі вплив мистецької навчальної діяльності на формування сприймання, пам'яті, мислення, мови, уяви студентів, їх почуттів і вольових якостей, темпераменту, здібностей, розвиток умінь спілкування, аналітично-критичного ставлення до життя і тощо.

Особистісно-персоналізований підхід передбачає створення умов для само-реалізації особистості, її саморозвитку. Не тільки пояснювати і показувати, як треба діяти в мистецтві, а й головне – формувати у вихованця прагнення бути неповторною особистістю в мистецтві, шукати оригінального, самобутнього вирішення мистецьких проблем.

При змішаній формі навчання значно збільшується частина самостійної роботи студентів. Навчальний процес переформовується на надання *алгоритму* опанування навчальною дисципліною майбутніми фахівцями. Вміння використувати набути знання, вміння, навички, пошук необхідної інформації – все це стають необхідними для досягнення власного, персонального, спроектованого результату навчання.

Персоналізм визначається як напрям, який вважає особистість як особливу первинну реальність, як процес перетворення людини у персону, результат набуття людиною особливих властивостей у ході свого індивідуального розвитку.

Реалізація даної мети передбачає: виявлення особистісних ресурсів магістранта, діагностування його рис, характеристик, рівня професійної компетентності; раціональне застосування викладачем механізмів мотивації поведінки студента; стимулювання розвитку особистості майбутнього вчителя, його саморозвитку; формування у магістрантів рефлексивних умінь, здатності самостійно, через внутрішній діалог із самим собою, бачити результати своєї діяльності, усвідомлювати проблеми, особистісні й професійні можливості та потреби; усвідомлення майбутніми фахівцями причинно-наслідкових зв'язків між різними утрудненнями у власній діяльності, проектування можливих шляхів виходу з них; складання індивідуальної програми діяльності магістранта з самоорганізації; долучення викладача до цінностей, потреб, проблем кожного магістранта; здійснення педагогом аналітичного діалогу зі студентом з метою формування здатності самостійно, через внутрішній рефлексивний самоаналіз визначати стратегію подальших змін, формування внутрішньої спрямованості на подальшу цілеспрямовану перетворюючу діяльність; здійснення особистісно-професійного розвитку майбутнього вчителя не тільки як удосконалення його професійних знань і навичок, а, передусім, як розвиток свідомості, здатності бачити і розуміти себе, формування професійно-педагогічної компетентності вчителя як інтегральної характеристики; зумовленість взаємодії викладача і магістрантів на основі адаптування до особливостей, професійних якостей кожного майбутнього фахівця. Ефективність управління на основі персоналізації залежить від спрямованості управління на особистість майбутнього вчителя.

Особливість персоналізованої складової у фаховій підготовці магістрантів музичного мистецтва полягає в тому, що центром уваги стає взаємодія викладача з магістрантом, колегами, їхня спільна життєдіяльність. Особистість викладача розглядається як особлива форма його включення в життєвий світ своїх вихованців. Це передбачає високий рівень розвитку духовної культури викладача, її рефлексивної, емпатичної складових. Особистісно-персоналізований підхід створює умови для повноцінного розвитку всіх суб'єктів освітнього процесу, визнає головною діючою одиницею освітнього процесу діалогічну цінність: особистість студента – особистість викладача.

Реалізація даного підходу в фаховій підготовці магістрантів музичного мистецтва передбачає опору на результати *індивідуальної діагностики* студентів, виявлення вихідних даних, вивчення наявних можливостей магістранта в мистецтві, з'ясування його особистісних якостей. Увага приділяється до свідомого визначення педагогом перспектив індивідуального розвитку студента.

Сучасна якісна фахова підготовка магістрантів музичного мистецтва не може бути без використання **аксіологічно-рефлексивного підходу** до цієї підготовки. Стан розвитку культури українського суспільства, кардинальні перетворення в соціальній і економічній сфері спричинили істотні зміни в системі професійних цінностей майбутніх учителів мистецьких дисциплін. Ціннісні орієнтації як аксіологічні

компоненти структури особистості, формуються в результаті навчання й виховання, спілкування й взаємодії в певному розвивальному середовищі, в том числі й освітньому. Динаміка переорієнтації ціннісних уявлень детермінується ієрархією прийнятих у цьому середовищі цінностей.

З педагогічної точки зору цінностями слід вважати те, що корисно для життя тих, хто навчається і тих, хто навчає, що сприяє розвитку і вдосконаленню їх особистісних якостей. Дослідження свідчать, що у професійно-ціннісних орієнтаціях студентів мистецько-педагогічних ЗВО все частіше домінує прагматичний, а не духовний аспект. Ціннісний зміст професії, її духовно-моральний потенціал залишаються, на жаль, за межами уваги майбутніх учителів музичного мистецтва.

Виникає необхідність переглянути підходи до вимог і змісту фахової підготовки майбутніх учителів. Ціннісні орієнтації і потреби можуть вивести майбутнього вчителя мистецьких дисциплін на такий рівень професійної майстерності у галузі мистецтва, де його авторитет буде ціннісним надбанням школи, району, міста тощо [5].

Зіставлення розвитку аксіологічної проблематики з цінностями педагогічної системи дає змогу зрозуміти логіку і необхідність застосування аксіологічно-рефлексивного підходу до процесів професійного становлення, самовдосконалення магістрантів музичного мистецтва. Вчитель, його особистісний розвиток як людини і фахівця, за цих умов розглядається як суспільна цінність, а його ціннісні орієнтації – закладаються в основу філософії освіти XXI століття. Важливим особистісним надбанням щодо розвитку педагогічної майстерності майбутнього вчителя мистецьких дисциплін є здатність до рефлексивного керівництва.

Професійна рефлексія як спрямованість на об'єкти художньо-педагогічної діяльності, на керівництво діяльністю вихованців має бути представлена майбутнім учителям і цінуватися ними як професійно значуще вміння, здатність, що допомагає, сприяє розумінню ситуацій на заняттях, власних реакцій і реакцій учнів. Рефлексивне керівництво повинно стати одним із ціннісних орієнтирів у професійному становленні майбутнього фахівця і критерієм оволодіння педагогічною майстерністю.

Особистісне усвідомлення цінностей у процесі навчання мистецтва, формування умінь аналізу і самоаналізу музично-педагогічних, мистецьких задач, оцінювання і самооцінювання мистецьких досягнень, тобто мистецько-рефлексивних умінь – важливе для становлення майбутнього магістра музичного мистецтва. Таким чином, мистецько-рефлексивні уміння магістрантів музичного мистецтва, що обумовлюють провадження аналітично-самооцінювальних мисленнєвих операцій, сприяють осмисленню результативності як навчальної, так і фахової мистецької діяльності, уможлижуючи її постійне удосконалення.

Наприклад, після заходів поточної та підсумкової атестації викладач може запропонувати магістрантові «відрефлексувати» щодо власного складання модулю, заліку або ж іспиту.

Питання рефлексивної компетентності досліджували у своїх працях А. Ліненко, В. Орлова, Г. Падалка, О. Рудницька та ін. [7; 9]. Аналіз наукового доробку у цій галузі засвідчив, що проблематика мистецької рефлексії і шляхів її формування продовжує цікавити як мистецтвознавців, так і науковців, які працюють у царині музичної педагогіки.

Методична стратегія залучення студентів до оцінної діяльності в мистецтві і формування на цій основі естетичних ідеалів і смаків включає ряд дій. Це – забезпечення *мотиваційного ставлення до навчального матеріалу* (надати процесу мистецького навчання як усвідомленого, так і емоційного забарвлення); застосування порівняльних операцій в системі активізації навчальної оцінної діяльності. Педагогічне керівництво в цьому випадку передбачає вибір естетичного явища, яке в уявленні студента могло б виступити як еталон. Порівняння власної оцінки з думкою інших найповніше досягається в спільній мистецькій діяльності. Особливого значення набуває порівняння ідеальних уявлень студентів про прекрасне з реакцією смаку на певний об'єкт. Порівняння естетичних ідеалів з реакцією смакових уподобань є тією

структурною одиницею оцінної діяльності, яка найбільшою мірою містить в собі внутрішні передумови для розвитку.

Також суттєвого значення в активізації оцінної діяльності магістрантів набуває створення *ситуації вибору*, в процесі якої вони залучаються до прийняття самостійного рішення з приводу оцінки мистецьких творів. Важливого значення слід надавати розгорнутому словесному оформленню власної думки (вербальне оцінювання). Практика показує, що постійна увага викладача до оцінювальних висловлювань студентів з часом викликає у них бажання поділитися своїми враженнями і думками щодо ціннісних аспектів художніх явищ. При формуванні оцінних суджень серйозну увагу варто приділяти розширенню художнього досвіду студентів, їх спроможності до самоаналізу, само оцінюванню.

Любий освітній процес повинен досягати своєї мети, а саме – розвиток особистості вихованця, досягнення їм своєї акме-вершини самовдосконалення. Тому наступним підходом до фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва ми визначаємо **акмеологічно-коомпетентнісний підхід**. Поняття «акмеологія» походить від грецьких слів «акме» – вершина, гостре і «логос» – вчення. Акме (від грец. – вершина, квітуча пора) – вища точка, період розквіту особистості, найвищих її досягнень, коли людина проявляє свою зрілість у всіх сферах життєдіяльності і, передусім, у професійній діяльності. Під «акме» розуміється максимальний розвиток здібностей і обдарувань. Вважається, що акме припадає на період вікової дорослості, соціальної й особистісної зрілості людини.

Акмеологія, як наука про процес досягнення особистістю вершин її творчості, виявляє методологічну значущість у професійній діяльності майбутнього викладача мистецьких дисциплін. Як вважає А. Козир, цілеспрямований акмеологічний розвиток майбутнього фахівця «треба розуміти як динамічний і безперервний процес самопроєктування особистості» [5].

Найвищий ступінь самореалізації особистості характеризується професіоналізмом, майстерністю, готовністю до виконання діяльності, тобто певними акме-формами. Самовдосконалення особистості відбувається під час самокоригування, саморегуляції, самоконтролю, самооцінювання. Гармонія між особистісно-професійним зростанням особистості та соціальним статусом підтримується процесами самовираження, самопрезентації, самоствердження.

В акмеологічному навчанні увага акцентується на здатність особистості до самостійного визначення завдань та їх реалізації, вирішення фахових проблем, досягнення високих результатів. При цьому доцільно зазначити, що акмеологічні технології мають ціннісний гуманістичний характер та відповідають принципу оптимізації особистісно-професійних ресурсів [5].

За умов застосування засад акмеології домінуючу роль відіграє проблематика розвитку творчих здібностей майбутніх фахівців. При цьому творчий потенціал визначається як об'єктивними можливостями, так і внутрішньо особистісними чинниками, серед яких провідну роль відіграють здібності і особисте ставлення особистості до творчої діяльності.

Цьому сприяє відповідне освітнє середовище (сімейне і студентське), яке прищепило смак до знань, освіти, самовиховання; ґрунтовна вища освіта; свідомий вибір педагогічної професії; широкий кругозір, енциклопедичні знання; працездатність, наполегливість; прагнення до самоосвіти; креативність (реформаторський дух, продукування нових ідей, творче використання освітніх ідей попередників); здатність все розпочати з початку, перемагати труднощі, сила волі; вплив сильних особистостей тощо.

Що стосується поняття «компетентність», як другої складової даного підходу, то компетентісно-зорієнтована освіта прийшло до нас із зарубіжних країн, із США в процесі вивчення досвіду роботи видатних учителів. Наприкінці 1980-х – початку 1990-х років було здійснено спробу визначити компетентність як таку, що орієнтує освіту на

досягнення певного освітнього результату. Даний підхід базується на компетентностях і означає практичне здійснення зв'язку сфери освіти зі сферою праці [9].

На початку XXI століття поняття «компетентність» стало широко вживаним. Цей термін має на увазі комплексне опанування знаннями та вміннями, що суттєво вплинуло на підбір методів навчання. Такі науковці, як І.Зимня, В.Кремінь, О. Овчарук, О. Пометун, А. Хуторський та ін. зазначають відмінність між компетентним фахівцем та кваліфікованим. Перевага надається компетентнісному фахівцю за рахунок здатності до успішної реалізації знань, умінь та навичок у професійній практичній діяльності. Згідно з Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти (чинна редакція постанови КМУ від 23.11.2011р.) на меті є формування нової системи універсальних знань, умінь, навичок, досвіду самостійної діяльності й особистої відповідальності студентів, тобто сучасні ключові компетенції.

Під поняттям компетентної освіти розуміють спрямованість педагогічного процесу на формування й розвиток у студентів ключових (базових, основних) і предметних (спеціальних, фахових) компетентностей. Ключові компетентності визначаються як суспільно-важливий комплекс певного рівня знань, умінь і навичок, ставлень тощо, які можна застосовувати в широкій сфері діяльності людини. Предметні (СК) компетентності пов'язані з формуванням вузько-предметних знань, умінь та навичок з відповідних навчальних дисциплін.

Компетентність є одним із необхідних ресурсів перегляду традиційних цілей, теорії та практики освіти. Це поняття утверджується як нова цільова категорія (освітній конструкт), що означає зсув професійної освіти від предметно-центристської (знанневої) орієнтації до її особистісної спрямованості шляхом посилення практичної підготовки при збереженні фундаментальності навчання.

В умовах сьогодення, при застосуванні змішаної форми навчання у фаховій підготовці магістрантів музичного мистецтва, на нашу думку, необхідним стає **інформаційно-технологічний підхід**. Сьогодні вирішення потребує питання збереження класичного академічного підходу до викладання мистецьких навчальних дисциплін і його гармонійного поєднання з впровадженням в педагогічний процес найсучасніших технологій, інноваційних методів і методичних прийомів навчання.

Ми всі стаємо свідками процесів гармонійної єдності цілковитої узгодженості і міцного взаємовпливу процесів творчості й технологічності, що зумовлені потребами практики. За думкою фахівців, високі темпи особистісного й професійного розвитку сучасної людини зумовлені швидкістю і рівнем зростання високих технологій, що нині складають основу еволюційних процесів матеріального світу (праці І. Бех, Н. Бібік, С. Гончаренко, В. Паламарчук, Л. Подимова, В. Сластьонін, Ю. Швалб, М. Ярмаченко та ін.).

Передумовою такої творчо-технологічної єдності у викладанні мистецьких дисциплін виступає необхідність володіння сучасними мистецькими й педагогічними технологіями, що сприятиме мистецькій комунікації на міжнародному рівні та інтеграції кращих надбань вітчизняного мистецтва у світовий освітньо-культурний і мистецький простір.

Кожна конкретна педагогічна технологія відображає модель навчально-виховного процесу у навчальному закладі, об'єднує в собі зміст, форми і засоби навчання. Вона може охоплювати й спеціалізовані технології, що застосовуються в інших галузях науки і практики. Технологія навчання моделює шлях освоєння конкретного навчального матеріалу в межах відповідного навчального предмета, теми, питання. За багатьма параметрами вона є наближеною до окремої методики. Розуміння сутності освітніх інновацій, рівень їх впровадження викладачем у процес навчання є визначальними характеристиками його педагогічної майстерності. Таким чином, оволодіння сучасними освітніми технологіями посідають важливе місце у процесі підготовки майбутніх фахівців.

Завдяки скороченню аудиторних занять та збільшенню часів, наданих на самостійну роботу студентів, інформаційно-технологічна складова процесу підготовки

магістрантів стає вкрай важливою. Студенти самостійно знаходять необхідну навчальну інформацію, потім разом із викладачем безпосередньо використовують отримані теоретичні знання на практиці. Поширення інформаційних технологій суттєво впливає на сприйняття студентів. Так, поширення знань і уявлень про мистецтво надає можливість широкому загалу ближче познайомитись з ним в значний для людини спосіб. Але інформація про твір мистецтва одержана через витвір електронну техніку не дає повного уявлення про нього. Відсутнє безпосереднє «спілкування» слухача з твором, не передаються його виконавські яскраві нюанси тощо. Таким чином порушується акт співтворчості слухача та виконавця, відсутня атмосфера емоційного підйому, надзвичайно важливого в сенсі естетичного впливу.

Самостійне особисте сприйняття дійсності через візуальні образи вимагає аналізу, порівняння, певного вибору головного від другорядного, всього того, що можна зробити тільки під керівництвом викладача. Тому тільки дистанційна форма навчання мистецтва ніколи не дасть таких позитивних результатів, як змішана форма навчання.

Робота з інформацією, її сутність і зміст, а також проблема підготовки до неї студентів не можуть розглядатися у відриві від процесів, пов'язаних із сприйняттям і переробкою інформації особистістю. Інформація, що переробляється в тій чи іншій мірі впливає на свідомість людини, її світосприйняття, на її діяльність. Освітній процес в будь-якій області перетворюється у процес передачі інформації, через яку саме і відбувається формування ціннісних порад, умінь і навичок, необхідних для реалізації конкретного виду діяльності.

Таким чином, робота з інформацією містить у собі елементи освітньо-виховного процесу, який тісно пов'язаний з інформаційним сприйняттям. Активний розвиток інформаційних комп'ютерних технологій у світі став однією з причин виникнення проблеми постійного підвищення інформаційної культури особистості, незважаючи на її соціальний рівень. Стає зрозумілим, що людина без сформованої інформаційної культури не зможе підвищувати свій професійний рівень.

Необхідно відзначити, що проблема формування інформаційної культури все ж таки існує. Не кожна людина вміє використовувати сучасні інформаційні технології, не кожна людина реалізує можливості, які надаються інформаційними технологіями і не кожна людина розуміє їхню цінність. Сучасні реалії вимагають комп'ютеризації навчального процесу. Важливо підготувати майбутніх фахівців до використання цих технологій. Важливе місце в формуванні інформаційної культури суспільства займає формування інформаційної культури студентства. Майбутні фахівці мають бути обізнаними із засобами організації й опрацювання інформації в сучасній формі. Саме володіння інформацією дає змогу як найкраще вирішувати покладені перед ними завдання: вміти знаходити найновішу інформацію, володіти методами її збору та опрацюванням тощо.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, аналіз наукових праць з предмету дослідження та практичний досвід педагогів-практиків дає можливість констатувати, що в організації процесу підготовки магістрантів музичного мистецтва потрібно враховувати не лише прийоми, методи, форми, засоби навчання, його зміст, а й основні *наукові підходи* до цієї підготовки. У Законі України «Про освіту» основна увага концентрується на необхідності особистісного спрямування процесу навчання, його орієнтації на аксіологічно-рефлексивному напрямі підготовки майбутніх фахівців, досягнення ними акме-вершини свого творчого розвитку за рахунок оволодіння необхідними як загальними, так й спеціальними компетентностями, використовуючи інформаційно-технологічні засоби навчання у повному обсязі.

Персоналізовані навчальні траєкторії з урахуванням рівня підготовки, інтересів та професійних цілей студента, гнучкий графік для поєднання онлайн-лекцій з практичними заняттями, адаптивні тести для оцінки знань та коригування навчальної програми – все це є ознаками процесу навчання в сучасних умовах. Сьогодні, використання змішаної форми навчання потребує дотримання таких засад:

виконання навчальної програми має співвідноситись із урахуванням потреб і вимог індивідуального розвитку студента магістратури, з реальними обставинами навчання; далека перспектива і близька мета мистецького навчання студента – дві сторони, що визначають конкретні дії викладача.

Освітня парадигма сьогодення вимагає поєднання традиційних педагогічних підходів з інноваційними цифровими технологіями. Для магістрів музичного мистецтва це особливо актуально, оскільки їхня підготовка передбачає як теоретичні знання, так і практичні навички.

Слід також відмітити полі-аспектність цілей і завдань майбутньої професійної практичної діяльності магістрантів музичного мистецтва. Через те залучення майбутніх фахівців до вибіркового дій, до визначених нами підходів у опануванні навчального матеріалу слід вважати одним із продуктивних засобів мистецького навчання. Застосування зазначених наукових підходів до процесу підготовки магістрантів музичного мистецтва дозволяє компенсувати поступове зменшення обсягу аудиторної підготовки для студентів; дозволяє набути досвіду комунікативних навичок та умінь з опанування їх різних видів у навчальній та практичній діяльності.

Література

1. Душний А. І. (2005). Активізація творчої діяльності майбутніх учителів музики. *Педагогіка і психологія професійної освіти*: науково-методичний журнал. Харків: Нове слово. С. 73–80.
2. Гончаренко С. У. (2011). Український педагогічний енциклопедичний словник. Вид. 2-ге. Рівне: Волинські обереги. 552 с.
3. Єременко О. В. (2005). Професійна підготовка магістрів у системі музично-педагогічної освіти. *Педагогіка і психологія професійної освіти*: науково-методичний журнал. Вип. 5. Львів: Прапор. С. 65–71.
4. Зязюн І. А. (1997). Краса педагогічної дії. Київ: Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу. 302 с.
5. Козир А. В. (2008). Професійна майстерність учителів музики: теорія і практика формування в системі багаторівневої освіти: монографія. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова. 308 с.
6. Масол Л. М. (2004). Концепція загальної мистецької освіти. *Мистецтво та освіта*. Вип. 1. Київ: Вища школа. С. 2–5.
7. Падалка Г. М. (2008). Педагогіка мистецтва (теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ: Освіта України. 274 с.
8. Роменець В. А. (2007). Історія психології: ХІХ початок ХХ ст. навч. посібник. Київ: Либідь. 830с.
9. Рудницька О. П. (2002). Педагогіка загальна та мистецька: навч. посібник. Київ: ТОВ Інтерпроф. 270 с.
10. Сисоєва С. О. (1996). Підготовка вчителя до формування творчої особистості учня. Київ: Поліграфкнига. 406 с.

References

1. Dushnyi A.I. (2005). Aktyvizatsiia tvorchoi diialnosti maibutnikh uchyteliv muzyky. *Pedahohika i psykholohiia profesiinoi osvity*: naukovy-metodychnyi zhurnal. Kharkiv: Nove slovo. S.73-80.
2. Honcharenko S.U. (2011). Ukrainskyi pedahohichnyi entsyklopedychnyi slovnyk. Vyd. 2-he. Rivne: Volynski oberehy. 552s.
3. Yeremenko O.V.(2005). Profesiina pidhotovka mahistriv u systemi muzychno-pedahohichnoi osvity. *Pedahohika i psykholohiia profesiinoi osvity*. Vyp.5. Lviv: Prapor. S. 65-71.
4. Ziazun I.A. (1997). Krasa pedahohichnoi dii. K.: Ukrainsko-finskyi instytut menedzhmentu i biznesu. 302s.
5. Kozyr A.V. (2008). Profesiina maistemist uchyteliv muzyky: teoriia i praktyka formuvannia v systemi bahatorivnevoi osvity. K.: NPU im. M.P. Drahomanova. 308s.
6. Masol L.M. (2004). Kontseptsiiia zahalnoi mystetskoï osvity. *Mystetstvo ta osvita*. Vyp.1. K.: Vyshcha shkola. S.2-5.

7. Padalka H.M. (2008). Pedagogika mystetstva (teoriia i metodyka vykladannia mystetskykh dystsyplin). K.: Osvita Ukrainy. 274s.
 8. Romenets V.A. (2007). Istoriia psykholohii: KhKh pochatok KhKh st. K.: Lybid. 830s.
 9. Rudnytska O.P. (2002). Pedagogika zahalna ta mystetska. K.: TOV Interprof. 270 s.
 10. Sysoieva S.O. (1996). Pidhotovka vchytelia do formuvannia tvorchoi osobystosti uchnia K.: Polihrafknyha, 406s.
-

Hlazunova I.

Candidate of pedagogical sciences, professor,
professor department of piano performance and art pedagogy
faculty of arts named after Anatoly Avdievsky,
Mykhailo Dragomanov Ukrainian State University
sign2009@ukr.net
orcid.org/0000-000238527057

MAIN APPROACHES TO THE PROCESS OF TRAINING MASTERS OF MUSIC ARTS IN MODERN CONDITIONS

In the article updating of scientific approaches considered to the training of future specialists in musical art in modern conditions application of blended learning, a difficult socio-psychological situation, created by martial law in the country, takes on special significance. The article reveals the role of the personal-personalized, axiological-reflective, acmeological-competent and information technology approaches as important methodological principles for effective modern training of master's students Higher education institution of musical and pedagogical profile. Implementation of a personal and personalized approach involves: identifying the personal resources of the master's student, diagnosing his traits, characteristics and level of professional competence; rational application of motivation mechanisms by the teacher; formation of reflective skills in master's students, drawing up an individual program of activities for a master's student in self-organization; the teacher's involvement in the values, needs, problems of each student, etc. The importance of the axiological-reflective approach is noted to productive activities with students on the basis of organic system of value orientations. The role of the acmeological-competence approach has been clarified in mastering master's students' acme-oriented strategies of creative self-realization in the process of achieving the heights of professionalism. An information technology approach is considered as necessary in modern conditions of informatization of the entire education system.

Key words: master of Music, personally-personalized, axiological-reflexive, acmeologically-competent, information- technology approaches, modern art training, blended learning, digital technologies.